

17.4.2026

Vero-osasto/EVY

Yritysjärjestelysäännösten muutostarpeet

Sisällysluettelo

1. Yhteenveto	2
2. Yritysjärjestelysäännösten nykytila ja sen arviointi	3
2.1. Nykyinen lainsäädäntö	3
2.2. Nykytila ja tavoitteet	4
3. Lainsäädännön muutostarpeet	5
3.1. Yritysjärjestelysäännösten maantieteellinen soveltamisala	5
3.2. Vastike yritysjärjestelyissä	6
3.2.1. Rahavastike	6
3.2.2. Osakevastikkeen allokatio jakautumisessa	8
3.2.3. Muu omaisuus vastikkeena	8
3.2.4. Vastikkeeton sulautuminen ja jakautuminen	9
3.3. Kolmikantasulautuminen ja -jakautuminen	11
3.4. Yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen	12
3.5. Liiketoimintasiirron nettovarallisuusrajoituksesta luopuminen	12
3.6. Tappioiden siirtyminen sulautumisessa ja jakautumisessa	13
3.7. Varainsiirtovero	15
4. Vaikutukset	15
5. Lopuksi	16

1. Yhteenveto

- Hallituksen puoliväliriihen kasvutoimiin sisältyvän kirjauksen mukaan yritysjärjestelysäännösten osalta tehdään kokonaisarvio muutostarpeista ja tehdään niihin tarvittavat muutokset. Kasvutoimien pohjana ovat olleet Risto Murron kasvuriihityöryhmän talouskasvun vauhdittamista ja yritystoiminnan uudistamista koskevat ehdotukset.
- Voimassa olevat yritysjärjestelysäännökset pohjautuvat EU-direktiiviin, ja niitä on sovellettu Suomessa vuodesta 1996 alkaen. Säännökset ovat osittain yli 30 vuotta vanhoja, eikä kokonaisuudistusta ole tehty. Oikeuskäytäntö poikkeaa monilta osin säännösten sanamuodoista. Osakeyhtiölakia on muutettu useaan otteeseen, eikä vastaavia muutoksia ole tehty yritysjärjestelyjen verotusta koskeviin säännöksiin.
- Tietyt edellytykset täyttävät yritysjärjestelyt; sulautuminen, jakautuminen, liiketoimintasiirto ja osakevaihto, voidaan säännösten mukaan toteuttaa ilman, että niistä aiheutuu välittömiä veroseuraamuksia järjestelyihin osallisille yhteisöille ja niiden osakkaille. Direktiivin mukaisissa yritysjärjestelyissä luovutuksen verotus lykkääntyy siihen ajankohtaan, jolloin järjestelyssä saadut osakkeet tai omaisuus luovutetaan.
- Kasvutyöryhmän raportin pohjalta yritysjärjestelysäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa siten, että helpotetaan vastiketta koskevia edellytyksiä, mahdollistetaan kolmikantasulautuminen ja liiketoimintasiirrossa negatiivinen nettoapportti sekä muutetaan varainsiirtoverolakia siten, että veroneutraalit yritysjärjestelyt olisivat pääosin varainsiirtoverosta vapautettuja.
- Edellä mainittujen lisäksi yritysjärjestelysäännöksiin ehdotetaan lisättäväksi yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen ja jatkovalmistelussa ehdotetaan arvioitavaksi tarvetta vastikkeettomalle jakautumiselle. Tämän lisäksi sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että säännösten sanamuodot vastaavat paremmin oikeuskäytäntöä, esimerkiksi vastikkeettoman sekasulautumisen ja tappioiden siirtymisen osalta. Yritysjärjestelysäännöksiin ehdotetaan tehtäväksi myös tiettyjä teknisiä korjauksia.
- Kasvutyöryhmän raportissa ehdotettua säännösten soveltamisalan maantieteellistä laajentamista koskemaan kolmansissa valtioissa sijaitsevia yhtiöitä ei ehdoteta lisättäväksi lakiin, koska osakeyhtiölakiin ei tällaisia järjestelyjä tunnista. Osakevaihdon osalta raportissa ehdotettu maantieteellinen laajennus on jo toteutettu vuoden 2026 alusta lukien.
- Ehdotetut muutokset selkeyttäisivät oikeustilaa ja lisäisivät yritysjärjestelyjen joustavuutta. Yritysjärjestelyjen määrän arvioidaan hieman kasvavan, jolla voi olla investointeja edistävä ja yritysten tuottavuutta parantava vaikutus.

2. Yritysjärjestelysäännösten nykytila ja sen arviointi

2.1. Nykyinen lainsäädäntö

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968, elinkeinoverolaki) 52—52 f §:ssä säädetään sulautumisen, jakautumisen, liiketoimintasiirron ja osakevaihdon verokohtelusta siten, että järjestelystä it-sessään ei aiheudu välittömiä tuloveroseuraamuksia. Verotus lykkääntyy siihen saakka, kunnes tapahtuu yritysjärjestelyä seuraava omaisuuden luovutus. Elinkeinoverolain yritysjärjestelyjä koskevat säännökset perustuvat yritysjärjestelydirektiiviin (2009/133/EY, yritysjärjestelydirektiivi), jonka tavoitteena on poistaa jäsenvaltioiden verolainsäädännöstä johtuvia esteitä yritystoiminnan uudelleenjärjestelyiltä Euroopan unionin alueella vaarantamatta kuitenkin jäsenvaltioiden verotuksellisia intressejä.

Yritysjärjestelyjen yhtiöoikeudellisista edellytyksistä säädetään osakeyhtiölain (624/2006) viidennessä osassa. Osakeyhtiölain yritysjärjestelyjä koskevat säännökset sisältävät kansallista sulautumista ja jakautumista, sekä rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset.

Elinkeinoverolain 52 a ja b §:n mukaan sulautumisella tarkoitetaan järjestelyä, jossa yhtiö sulautuu toiseen yhtiöön siirtäen vastaanottavalle yhtiölle sen varat ja velat. Sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Vastikkeena voi myös antaa rajoitetusti rahaa. Sulautumisessa sovelletaan jatkuvuusperiaatetta sekä yhtiön että osakkeenomistajan verotuksessa. Sulautumisessa syntynyt voitto ei ole veronalainen tulo, eikä tappio vähennyskelpoinen meno. Mikäli sulautumista koskevat säännökset eivät sovellu, yhtiön katsotaan verotuksessa elinkeinoverolain 51 d §:n nojalla purkautuvan.

Elinkeinoverolain 52 c §:n mukaan jakautumisella tarkoitetaan järjestelyä, jossa osakeyhtiö luovuttaa varoja tai liiketoimintaa yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja vastaanottava yhtiö antaa jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille vastikkeena osakkeitaan. Vastikkeena voi myös antaa rajoitetusti rahaa. Jakautumisessa noudatetaan jatkuvuusperiaatetta sekä yhtiöiden että osakkeenomistajien verotuksessa. Jakautuminen voidaan toteuttaa kokonaisjakautumisena, jolloin jakautuva osakeyhtiö purkautuu ilman selvitysmenettelyä, tai osittaisjakautumisena, jolloin jakautuva yhtiö purkautumatta siirtää yhden tai useamman liiketoimintakokonaisuuden sellaisenaan vastaanottavalle yhtiölle säilyttäen vähintään yhden liiketoimintakokonaisuuden.

Elinkeinoverolain 52 d §:n mukaan liiketoimintasiirrolla tarkoitetaan puolestaan järjestelyä, jossa osakeyhtiö (*siirtävä yhtiö*) luovuttaa joko kaikki taikka yhteen tai useampaan liiketoimintakokonaisuuteensa kohdistuvat varat, siirtyviin varoihin kohdistuvat velat ja siirtyvään toimintaan kohdistuvat varaukset siirtävää toimintaa jatkavalle osakeyhtiölle (*vastaanottava yhtiö*) saaden vastikkeeksi vastaanottavan yhtiön liikkeeseen laskemia uusia osakkeita tai sen hallussa olevia omia osakkeita.

Myös liiketoimintasiirrossa noudatetaan jatkuvuusperiaatetta, eikä siirtävälle yhtiölle aiheudu tuloveroseuraamuksia. Edellytyksenä on kuitenkin, että vastaanottava yhtiö jatkaa poistojen tekemistä samoista arvoista. Tällöin varoihin sisältyvät mahdolliset piilevät arvonnousut tuloutuvat vasta vastaanottavan yhtiön verotuksessa. Siirtävän yhtiön vastikkeeksi saamien vastaanottavan yhtiön osakkeiden hankintamenoksi katsotaan siirrettyjen varojen verotuksessa vähentämättä oleva määrä vähennettynä siirtyneiden velkojen ja varausten määrällä.

Elinkeinoverolain 52 f §:n mukaisesti osakevaihdon tarkoitus on järjestely, jossa osakeyhtiö (*hankkiva yhtiö*) hankkii sellaisen osuuden toisen osakeyhtiön (*kohdeyhtiö*) osakkeista, että sen omistamat osakkeet tuottavat enemmän kuin puolet toisen yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, tai, jos osakeyhtiöllä jo on enemmän kuin puolet äänimäärästä, hankkii lisää tämän yhtiön osakkeita ja antaa vastikkeena toisen yhtiön osakkeenomistajille liikkeeseen laskemiaan uusia osakkeitaan tai hallussaan olevia omia osakkeitaan. Vastike saa olla myös rahaa, ei kuitenkaan enempää kuin 50 prosenttia vastikkeena annettujen osakkeiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa osakkeita vastaavasta osuudesta maksettua omaa pääomaa. Osakkeita luovuttaneen osakkeenomistajan verotuksessa osakevaihdon syntynyt voittoa ei katsota veronalaiseksi tuloksi eikä tappiota vähennyskelpoiseksi menoksi. Vaihdon vastaanotettujen osakkeiden hankintamenona pidetään luovutettujen osakkeiden verotuksessa poistamatta olevaa hankintamenon osaa. Luovutusvoiton verotus lykkääntyy siihen saakka, kunnes osakkeenomistaja luovuttaa vastikkeeksi saamansa osakkeet edelleen.

2.2. Nykytila ja tavoitteet

Yritysjärjestelyt ovat toimenpiteitä, joilla yrityksen rakennetta, omistusta tai liiketoimintaa muutetaan. Järjestelyjen toteuttamisen taustalla on erilaisia syitä, kuten liiketoiminnan kasvattaminen, kansainvälistyminen, tehokkuuden parantaminen, yrityskauppaan valmistautuminen tai strategisten tavoitteiden saavuttaminen.

Elinkeinoverolain yritysjärjestelysäännökset perustuvat pääosin yritysjärjestelydirektiiviin, ja niitä on sovellettu Suomessa vuodesta 1996 alkaen. Säännökset ovat osittain yli 30 vuotta vanhoja, eikä kokonaisuudistusta ole tehty. Direktiivin sääntely on minimisääntelyä, mikä tarkoittaa sitä, että direktiivissä säädetään noudatettavasta vähimmäistasosta. Kansallisen sääntelyn tulee antaa yritysjärjestelyille direktiivissä tarkoitetut veroedut, eikä kansallinen sääntely saa asettaa yritysjärjestelyiden veroneutraalisuudelle lisäedellytyksiä.

Hallituksen puoliväliriihen kasvutoimiin sisältyvän kirjauksen mukaan yritysjärjestelysäännösten osalta tehdään kokonaisarvio muutostarpeista ja tehdään niihin tarvittavat muutokset. Kasvutoimien pohjana ovat olleet Risto Murron kasvuriihityöryhmän ehdotukset (jäljempänä Kasvutyöryhmän raportti¹). Raportin mukaan ehdotuksilla odotetaan olevan välitön pääomasijoitustoimintaa edistävä vaikutus ja niiden odotetaan aktivoivan yritysjärjestelyjä jo lyhyellä aikajänteellä. Samassa yhteydessä yritysjärjestelysäännösten muutostarpeita on arvioitu laajemminkin muun muassa oikeuskäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa havaittujen haasteiden korjaamiseksi. Muutostarpeista on keskusteltu myös Verohallinnon ja oikeusoppineiden kanssa.

Osakevaihtojen osalta verotukseen tehtiin muutoksia jo hallituksen esityksellä HE 125/2025 vp. Muutosten tavoitteena oli estää osinkoverotuksen minimoiminen epätarkoituksenmukaisten osakevaihtojärjestelyjen avulla. Samalla osakevaihdon soveltamisalaa laajennettiin niin, että se koskee myös Euroopan talousalueen (ETA) ulkopuolisia maita. Lisäksi osakevaihdon sallitun rahavastikkeen enimmäismäärää korotettiin.

¹ Kasvuriihi-hankkeen loppuraportti. Valtioneuvoston julkaisu 2025:25.

3. Lainsäädännön muutostarpeet

3.1. Yritysjärjestelysäännösten maantieteellinen soveltamisala

Elinkeinoverolain yritysjärjestelysäännöksiä sovelletaan yritysjärjestelydirektiivin ja kansallisen lain nojalla Suomessa ja EU:n jäsenvaltioissa olevien yhteisöjen välisiin yritysjärjestelyihin. Vaikka ETA-valtiossa olevat yhteisöt eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan, yritysjärjestelysäännöksiä sovelletaan SEUT- ja ETA-sopimuksissa säädetyn sijoittautumisvapauden ja pääomien vapaan liikkuvuuden nojalla myös järjestelyihin, joissa osapuolena on ETA-valtiossa oleva yhtiö.

Sulautumista, jakautumista ja liiketoimintasiirtoa koskevia elinkeinoverolain säännöksiä sovelletaan rajat ylittävissä tilanteissa siirtävän yhtiön verotuksessa vain, mikäli varat jäävät tosiasiasa liittymään ulkomaisen vastaanottavan yhtiön Suomeen muodostuvaan kiinteään toimipaikkaan. Jos varat eivät jää Suomessa olevaan kiinteään toimipaikkaan, varojen maastapoistumisarvo vähennettynä verotuksessa poistamattomalla hankintamenolla luetaan siirtävän yhtiön veronalaiseksi tuloksi. Samoin toimitaan, mikäli varat myöhemmin lakkaavat tosiasiasa liittymästä Suomeen tai kiinteän toimipaikan harjoittama liiketoiminta siirretään toiseen valtioon. Tällä varmistetaan, että verotuksen lykkääntymisetu koskee vain tilanteita, joissa varat jäävät tosiasiasa Suomen verotusvallan piiriin.

Rajat ylittäviä yritysjärjestelysäännöksiä koskevat lähtökohtaisesti samat säännökset kuin puhtaasti kotimaisiakin järjestelyjä, jos järjestelyn osapuolena on ETA-valtiossa oleva yhtiö. Nykysäännökset eivät salli, osakevaihtoa lukuun ottamatta, järjestelyjä ETA:n ulkopuolella olevien yhtiöiden kanssa. Osakevaihdon osalta alueellista soveltamisalaa laajennettiin vuoden 2026 alusta koskemaan myös ETA:n ulkopuolisia yhtiöitä tiettyjen lisäedellytysten täytyessä (verosopimus, verotuksen taso, yhtiömuoto). Muutoksen tavoitteena oli rahoituksen saamisen parantaminen mm. USA:n ja UK:n pääomamarkkinoilta. Myös muiden yritysjärjestelysäännösten osalta maantieteellisen soveltamisalan laajentamista on ehdotettu yritysten kasvumahdollisuuksien helpottamiseksi sekä kilpailukyvyyn parantamiseksi. Sulautumisen ja jakautumisen osalta muutos vaatisi kuitenkin myös osakeyhtiölain muutoksen, sillä nykyisin yhtiöoikeus mahdollistaa järjestelyt vain muiden ETA-valtioissa olevien yhtiöiden kanssa. Osakevaihdesta ei ole erillisiä säädöksiä osakeyhtiölaissa, joten sen osalta laajennus voitiin toteuttaa vain elinkeinoverolakiä muuttamalla.

Osakeyhtiölakia muutettaessa on harkittu rajat ylittävien sulautumisen ja jakautumisen sallimista ETA-alueen ulkopuolelle, mutta näin ei ole ehdotettu tehtävän (HE 146/2022). Syiksi on mainittu mm. se, että käytettävissä ei ole tietoja siitä, miten kolmansien valtioiden yhtiömuodot, osakeyhtiö mukaan lukien, ja niitä koskeva osakkeenomistajien sekä velkojen ja muiden sivullisten suojaksi säädetty tietojenantovelvollisuus vastaavat suomalaisia yhtiömuotoja sekä kaupparekisteri-, kirjanpito- ja arvopaperimarkkinalainsäädännössä säädettyä tietojenantovelvollisuutta. Kolmansien valtioiden yhtiömuodot ja lakisääteinen tietojenantovelvollisuus voivat poiketa suomalaisesta käytännöstä olennaisemmin kuin muiden ETA-valtioiden käytännöt. Myöskään järjestelyjen kannalta olennaista rekisteri- ja valvontaviranomaisten yhteistyötä ei ole järjestetty.

Koska osakeyhtiölaki ei tällä hetkellä mahdollista rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista ETA-alueen ulkopuolelle, ei elinkeinoverolakiä ehdoteta muutettavaksi tältä osin. Osakeyhtiölain ja elinkeinoverolain

yritysjärjestelysäännösten soveltamisalan laajentaminen ETA-alueen ulkopuolelle edellyttäisi laajaa valmistelua sekä eri oikeudellisten ja yhteiskunnallisten intressien arviointia yhteistyössä oikeusministeriön kanssa. Samassa yhteydessä tulisi lisäksi arvioida yritysjärjestelyjen maastapoistumisveroa koskevien säännösten mahdollisia muutostarpeita sekä uudelleenarvioida luonnollisten henkilöiden maastapoistumisveroa. Myöskään Ruotsissa sulautumista tai jakautumista ei voida toteuttaa veroneutraalisti ETA:n ulkopuolelle. Muissakaan EU-jäsenvaltioissa järjestelyt eivät ole laajasti mahdollisia.

Oikeuskäytännössä on sitä vastoin katsottu, että rajat ylittävä sulautuminen Suomeen voi täyttää elinkeinoverolain edellytykset silloin, kun se toteutetaan osakeyhtiölain säännösten sijaan kolmannessa valtiossa voimassa olevia yritysjärjestelysäännöksiä noudattaen (KHO 2021:36). Kolmannessa valtiossa toteutettu sulautuminen on lisäksi katsottu veroneutraaliksi suomalaisen osakkeenomistajan verotuksessa (mm. KHO 2021:35). Myös verosopimusvaltiossa olevan yhtiön Suomessa sijaitsevan kiinteän toimipaikan yhtiöittämistä on pidetty veroneutraalina järjestelynä (KHO 2013/3353). Oikeusvarmuuden lisäämiseksi elinkeinoverolakiin voitaisiin kirjata oikeuskäytännössä vahvistettu tulkintalinja etenkin suomalaisen osakkeenomistajan osalta. Tähän liittyy kuitenkin myös riskejä, sillä lopputuloksena voisi olla myös se, että lainsäädännöllä tahattomasti tiukennettaisiin olemassa olevaa tulkintalinjaa. Mikäli lainsäädäntöä täsmennettäisiin oikeuskäytännön mukaisesti, tulisi lisäksi arvioida tarkkaan veroneutraalille järjestelylle asetettavat lisäedellytykset. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi voimassa oleva verosopimus sekä kohdevaltion riittävä verotaso.

Selvyyden vuoksi elinkeinoverolakia tulisi kuitenkin laajentaa siten, että yritysjärjestelysäännöksiä sovellettaisiin ETA-valtioissa asuviin yhtiöihin. Muutos kirjaisi oikeuskäytännössä jo hyväksytyn tulkinnan lainsäädäntöön.

Yritysjärjestelysäännösten maantieteellistä soveltamisalaa ei ehdoteta laajennettavaksi ETA-alueen ulkopuolelle. Laajennus vaatisi sulautumisen ja jakautumisen osalta myös osakeyhtiölain muutoksen. Lisäksi muissa EU-maissa vastaavat yritysjärjestelyt ovat pääsääntöisesti veroneutraaleja vain ETA-alueella. Osakevaihdon osalta säännösten soveltamisalaa laajennettiin ETA-alueen ulkopuolelle vuoden 2026 alusta.

3.2. Vastike yritysjärjestelyissä

3.2.1. Rahavastike

Osakeyhtiölain yhtiörakenteen muuttamista koskevat säännökset eivät aseta vaatimuksia yritysjärjestelyissä annettavan rahavastikkeen määrästä. Lisäksi sulautumis- ja jakautumisvastike saa olla osakevastikkeen lisäksi rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. Osakeyhtiölain mukaan osakkeilla ei tarvitse olla nimellisarvoa ja yhtiökäytännössä vallitseva käytäntö onkin, ettei tavallisilla osakeyhtiöillä enää ole osakepääomaa.

Suomen verolainsäädäntö ei ennen yritysjärjestelydirektiivin implementointia rajoittanut rahavastikkeen määrää sulautumissäännöksiä sovellettaessa. Nykyisin elinkeinoverolain mukaan sulautumisissa ja jakautumisissa vastike saa olla myös rahaa, ei kuitenkaan enempää kuin 10 prosenttia vastikkeena annettujen osakkeiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa osakkeita vastaavasta osuudesta mak-

settua osakepääomaa. Rahavastikkeen määrää on rajoitettu, koska yritysjärjestelysäännösten tarkoituksena ei ole mahdollistaa yrityskauppoja. Suuremman rahavastikkeen salliminen olisi voinut kannustaa realisoimaan merkittävän osan voitoista vastaanottavan yhtiön taloudellisten resurssien kustannuksella. Osakevaihtojen osalta elinkeinoverolakia muutettiin vuoden 2026 alusta alkaen siten, että vastike saa olla myös rahaa, ei kuitenkaan enempää kuin 50 prosenttia vastikkeena annettujen osakkeiden nimellis-arvosta tai nimellisarvon puuttuessa osakkeita vastaavasta osuudesta maksettua omaa pääomaa. Osakevaihdossa rahavastikkeen enimmäismäärä suhteutetaan siis omaan pääomaan kirjattavaan merkintähintaan, jolloin rahavastiketta voidaan maksaa myös kirjattaessa merkintähinta sijoitetun vapaan pääoman rahastoon. Vastaava muutos olisi perusteltua tehdä myös muihin yritysjärjestelysäännöksiin, joissa rahavastiketta voidaan antaa. Sulautumisen ja jakautumisen osalta on lisäksi ehdotettu rahavastikkeen enimmäismäärän nostoa esimerkiksi 20–30 prosenttiin, mikä joustavoittaisi järjestelyn toteuttamista, mutta säilyttäisi kuitenkin luonteensa yleisseuraantona². Ruotsissa rahavastikkeen enimmäismäärä saa sulautumisessa ja jakautumisessa yhtiöoikeudesta johtuen olla alle 50 prosenttia, yli puolet tulee olla osakevastiketta. Norjassa rahavastikkeen enimmäismäärä on 20 prosenttia. Tanskassa rahavastikkeella ei ole enimmäisrajaa.

Kasvutyöryhmän raportissa on ehdotettu, että yritysjärjestelysäännöksiä on muutettava niin, että vain muu kuin osakevastike on yritysjärjestelyssä välittömästi tuloverotuksen kohteena samalla, kun osake ja muun vastikkeen suhdetta tarkastellaan osaketasolla, ei osakas- tai järjestelykokonaisuustasolla. Osakekohtaisella tarkastelulla tarkoitetaan sitä, että kullekin osakkeelle lasketaan rahavastikkeen enimmäismäärä ja niiden osakkeiden osalta järjestely olisi veroneutraali, joiden osalta määrä ei ylittyisi. Käytännössä osakekohtainen tarkastelu tarkoittaisi hyvin vapaata rahavastikkeen antomahdollisuutta eikä enimmäismäärällä olisi enää juuri merkitystä. Osakaskohtaisella tarkastelulla tarkoitetaan sitä, että rahavastikkeen enimmäismäärä lasketaan kullekin osakkaalle itsenäisesti, eikä sillä olisi vaikutusta muiden osakkaiden verotukseen. Osakaskohtainen tarkastelukin mahdollistaa vastikkeen antamisen pääasiassa rahana, eikä siten ole yritysjärjestelydirektiivin tavoitteiden mukainen.

Yritysjärjestelydirektiivi tai kansallinen lainsäädäntö eivät ota kantaa siihen, miten rahavastikkeen 10 prosentin enimmäismäärä lasketaan. Myös hallituksen esityksessä HE 177/1995 vp on todettu yritysjärjestelydirektiivin jättävän epäselväksi, onko direktiivissä tarkoitettu rajoittaa rahavastikkeen määrää 10 prosenttiin osakkeiden yhteenlasketusta nimellisarvosta (järjestelykohtainen) vai onko vaatimus osakas-kohtainen. Yritysjärjestelydirektiivissä rahavastike on määritelty yhtenevästi kaikkien yritysjärjestelyjen osalta ja rahavastikkeen enimmäismäärä on sidottu (kaikille) osakkaille annettujen osakkeiden arvoon. Yritysjärjestelyn veroneutraalisuuden tulee säilyä koko järjestelyn tasolla, eikä tarkastelu tällöin perustuisi yksittäisten osakkaiden tasolla tehtyyn rahavastikkeen suhteelliseen laskentaan. Vaikka elinkeinoverolaissa on rahavastikkeen osalta sanamuodollisia eroja eri yritysjärjestelymuotojen välillä, oikeuskäytännössä³ säännöksiä on tulkittu siten, että rahavastikkeen määrä arvioidaan järjestelykohtaisesti. Rahavastike lasketaan yhdenmukaisesti järjestelykohtaisesti kaikissa yritysjärjestelyissä ja tämä yhdenmukaisuus olisi hyvä säilyttää myös hallinnollisen selkeyden näkökulmasta. Laskettaessa rahavastikkeen määrä järjestelykohtaisesti voidaan varmistaa, että rahavastikkeen määrä pysyy enimmäisrajan puitteissa koko järjestelyn tasolla.

² Wahlroos, Heikki (2025): Keskuskauppakamari Suuri Veropäivä 2025. Yritysjärjestelysäännösten muutostarpeet

³ KHO 2020:71, KVL 115/2001.

Rahavastikkeen enimmäismäärä ehdotetaan nostettavaksi sulautumisen ja jakautumisen osalta esimerkiksi 20–30 prosenttiin, mikä joustavoittaisi järjestelyn toteuttamista, mutta säilyttäisi kuitenkin järjestelyn luonteen yleisseuraantona, ei kauppana. Lisäksi rahavastikkeen enimmäismäärä suhteutettaisiin omaan pääomaan kirjattavaan merkintähintaan. Vastaava muutos on hiljattain toteutettu osakevaihdon osalta.

3.2.2. Osakevastikkeen allokaatio jakautumisessa

Yritysjärjestelydirektiivi ja elinkeinoverolaki edellyttävät vastikeosakkeiden antamista samassa suhteessa kuin jakautuvaa yhtiötä on omistettu eli omistussuhteet eivät saa jakautumisessa muuttua. Osakeyhtiölain mukaan jakautumisvastiketta ei tarvitse antaa. Osakeyhtiölaki ei myöskään edellytä, että vastiketta annettaisiin omistuksen mukaisessa suhteessa. Elinkeinoverolain jakautumissäännös ei nyky-muodossaan sovellu kovin hyvin keskinäisiin kiinteistöosakeyhtiöihin, joissa on useampia osakkeenomistajia, jotka hallitsevat osakeomistuksensa perusteella erilaisia kiinteistön tiloja, esimerkiksi huoneistoja. Jakautuminen ei ole veroneutraali, jos vastikeosakkeita ei anneta jokaisesta vastaanottavasta yhtiöstä (KHO 2004 T 3068, KVL 2001/70). Jos vastaanottava yhtiö on keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö, omistussuhteiden muuttumattomuus voidaan saavuttaa esimerkiksi siten, että vastikeosakkeet tulevat jakautuvan yhtiön osakkeenomistajien yhteisomistukseen, joka vastaa heidän osakeomistustaan jakautuvassa yhtiössä (KHO 2004 taltio 3068, KVL 49/2004). Käytännössä osakeomistukseen perustuva tilojen hallintaoikeus laajentuisi jakautumisen seurauksena usealle osakkeenomistajalle. Ongelma voitaisiin poistaa lisäämällä elinkeinoverolain 52 c §:ään keskinäisiä yhtiöitä koskeva säännös, jossa otettaisiin huomioon omistuksen ja omaisuuden hallinnan säilyminen jakautumista edeltävän tilanteen mukaisena, jolloin jakautuminen voitaisiin toteuttaa veroneutraalina järjestelynä⁴. Järvenoja on esittänyt, että direktiivin sanamuoto ei edellytä, että jakautuvan yhtiön osakkeenomistajien on saatava vastikeosakkeita jokaisesta vastaanottavasta yhtiöstä jakautuvan yhtiön osakeomistussuhteiden mukaisesti. Osakkeenomistajan kannalta keskeistä on hänen osakeomistuksensa arvon säilyminen⁵.

Jakautumista koskevaan säännökseen ehdotetaan lisättäväksi keskinäisiä kiinteistöosakeyhtiöitä koskeva poikkeussäännös, jolla helpotetaan vastikeosakkeiden allokaatiota siten, että osakkeiden omistus ja omaisuuden hallinta säilyisi jakautumista edeltävän tilanteen mukaisena.

3.2.3. Muu omaisuus vastikkeena

Elinkeinoverolain yritysjärjestelysäännösten mukaan vastike saa olla osakkeita tai rahaa. Kasvutyöryhmän raportissa ehdotetaan, että yritysjärjestelyissä annettavana vastikkeena sallittaisiin osake- ja rahavastikkeen lisäksi muuta omaisuutta⁶. Osakeyhtiölaissa vastikkeen laadun osalta on laajasti harkintavaltaa, kunhan osakkeenomistajia kohdellaan yhdenvertaisesti⁷.

⁴ Järvenoja, Markku, Vastike yritysjärjestelyissä, Edilex 2010.

⁵ Järvenoja, Markku, Osakevastikkeen antaminen suhteellisuussäännön mukaisesti keskinäisen yhtiön jakautumisessa, Verotus 2/2025, s. 189-198.

⁶ esim. velkakirjoja, muita sitoumuksia, muita osakkeita, kiinteistöjä tai irtainta omaisuutta

⁷ Immonen, Raimo (2024): Yritysjärjestelyt. Digikirja Alma Insight, luku 5.2.2 Jatkuvuuden periaate

Muun omaisuuden käyttäminen vastikkeena realisoisi veronalaisen luovutuksen, omaisuuden arvostamisen käypään arvoon, mahdollisen omaisuuden arvonnousun tuloutumisen sekä mahdolliset varainsiirtoverovelvoitteet. Käytettäessä muuta omaisuutta vastikkeena, haasteena voi monesti olla omaisuuden käyvän arvon selvittäminen. Muun omaisuuden salliminen vastikkeena voisi olla perusteltua, kun kyseessä on likvidi omaisuus, jonka arvo saadaan esimerkiksi markkinoilta. Hankalampaa sen sijaan on selvittää esimerkiksi listaamattomien yhtiöiden osakkeiden tai irtaimen omaisuuden käypää arvoa. Muun omaisuuden salliminen vastikkeena saattaisi edellyttää määritelmää siitä, mitä muuta omaisuutta hyväksytään vastikkeena ja esimerkiksi mitä nimenomaisesti ei hyväksytä, mikä lisää lainsäädännön tulkinnanvaraisuutta ja epäselvyyttä. Joustavampi vastikerakenne myös monimutkaistaa jatkuvuusperiaatteen soveltamista hankintameno- ja lisää hallinnollista taakkaa. Näillä perusteilla muun omaisuuden sallimista vastikkeena ei esitetä lisättäväksi lainsäädäntöön.

Muuta omaisuutta vastikkeena ei ehdoteta lisättäväksi lakiin omaisuuden arvostamisesta johtuvien haasteiden vuoksi. Vastikelajien lisäämisen katsotaan myös monimutkaistavan sääntelyä ja hankintamenojen seurantaa.

3.2.4. Vastikkeeton sulautuminen ja jakautuminen

Absorptiosulautumista voidaan kutsua tavalliseksi sulautumiseksi, jossa vastaanottava yhtiö ei omista lainkaan sulautuvan yhtiön osakkeita tai omistaa niistä vain osan (sekasulautuminen). Tavalliseen ja sekasulautumiseen sovelletaan osakeyhtiölain absorptiosulautumista koskevia säännöksiä, jotka mahdollistavat vastikkeettoman sulautumisen. Sekasulautumisessa vastaanottava yhtiö ei osakeyhtiölain mukaan voi antaa itselleen sulautumisvastiketta.

Elinkeinoverolain 52 a §:n 2 kohdan mukaan vastikkeeton sulautuminen on verotuksessa mahdollinen silloin, kun kysymys on tytär- tai sisaryhtiösulautumisesta⁸. Oikeuskäytännössä vastikkeeton sulautuminen on kuitenkin hyväksytty useassa säännöksen sanamuodosta poikkeavassa tilanteessa. Sulautumisvastiketta ei ole edellytetty esimerkiksi silloin, kun emoyhtiö omisti sulautuvan yhtiön osakkeet osaksi suoraan ja osaksi omistamansa vastaanottavan yhtiön kautta⁹ tai kun vastaanottava yhtiö omisti 50 prosenttia sulautuvan yhtiön osakkeista ja loput omisti neljä luonnollista henkilöä¹⁰. Edellä mainituissa päätöksissä KHO katsoi, että sulautumisia oli pidettävä elinkeinoverolain 52 a §:ssä tarkoitettuihin sulautumisiin verrattavina sulautumisina, joihin voitiin soveltaa elinkeinoverolain 52 b §:n jatkuvuusperiaatetta. Päätöksessä KHO 2021:35 sulautumisvastiketta ei edellytetty, kun sulautuminen ei vaikuttanut omistajien keskinäisiin omistussuhteisiin, ja päätöksessä KHO 2023:75 vastikkeeton sulautuminen hyväksyttiin, kun sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön lopullinen omistus oli samanlainen. Kahdessa jälkimmäisessä tapauksessa osakkeenomistajien suora omistus sulautuvassa yhtiössä muuttui sulautumisen seurauksena välilliseksi. Sen sijaan KVL:n lainvoimaiseksi jääneessä ennakkoratkaisussa 38/2025 vastikkeetonta osakeyhtiölain sisaryhtiösulautumista koskevien säännösten mukaista sulautumista ei pidetty elin-

⁸ Penttilän mukaan EVL 52 a §:n sanamuodosta saa virheellisen vaikutelman siitä, että kaikissa muissa kuin säännöksen 2 kohdan mukaisissa tytär- ja sisaryhtiösulautumisissa tulee antaa sulautumisvastike. Penttilä, Seppo (2012): EU-oikeudelliset näkökohdat elinkeinoverolain yritysjärjestelysäännösten tulkinnassa. Verotus 1/2012 s. 34

⁹ KHO 13.11.2007 t 2903

¹⁰ KHO 2011:2 Henkilöomistajat saivat vastikkeena vastaanottavan yhtiön liikkeeseen laskemia uusia osakkeita.

keinoverolain 52 a §:n tarkoittamana sulautumisena, kun sulautuvan yhtiön välittömän emoyhtiön omistus ei olisi jatkunut¹¹. Kyse ei siten KVL:n mukaan ollut yritysjärjestelydirektiivin tarkoituksen mukaisesta verotuksen lykkääntymisestä.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajat voivat luopua sulautumisvastikkeesta, ja sekasulautumisessa vastaanottava yhtiö ei voi antaa vastiketta siltä osin, kuin se omistaa sulautuvan yhtiön osakkeita. Elinkeinoverolain 52 a §:n sanamuodon mukaan vastikkeeton sulautuminen veroneutraalisti ei useinkaan ole mahdollinen¹². Sulautumisvastikkeen antamatta jättämisen ei kuitenkaan tulisi olla esteenä jatkuvuusperiaatteen soveltamiselle tilanteessa, jossa omistuksellinen jatkuvuus on turvattu¹³. Kun elinkeinoverolain 52 a §:n sulautumisvastiketta koskeva oikeuskäytäntö on muodostunut lain sanamuotoa selvästi laajemmaksi, olisi sitä perusteltua lieventää lainsäätäjän toimesta vastaamaan oikeuskäytäntöä¹⁴.

Elinkeinoverolaki sisältää vaatimuksen jakautumisvastikkeesta, eikä säännöksessä ole poikkeusta vastikkeen antovelvollisuuteen kuten esimerkiksi tytäryhtiösulautumisessa. Säännöksen mukaan vastaanottavien yhtiöiden on annettava osakevastiketta jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille heidän osakeomistuksensa mukaisessa suhteessa. Rahavastiketta voidaan antaa enintään kymmenen prosenttia vastikkeena annettavien osakkeiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa osakkeita vastaavasta osuudesta yhtiön maksettua osakepääomaa. Jos vastiketta ei anneta, jakautumista ei pidetä elinkeinoverolain 52 c §:n mukaisena jakautumisena (KHO 2008:65). Osakeyhtiölaissa on maininta, että jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta. Lisäksi osakeyhtiölain mukaan vastaanottavan yhtiön omistamat jakautuvan yhtiön osakkeet eivät tuota oikeutta jakautumisvastikkeeseen. Osakeyhtiölaki sisältää siis nimenomaisen vastikekiellon tietyissä tilanteissa. Osakeyhtiölaki mahdollistaa myös muun kuin osake- tai rahavastikkeen, esimerkiksi arvopapereiden antamisen vastikkeena. Tällä hetkellä veroneutraali jakautumisvastikkeeton tytär- tai sisaryhtiöjakautuminen ei siis ole mahdollista, vaikka sulautumisessa osittainenkin vastikkeettomuus on oikeuskäytännössä vahvistettu. Elinkeinoverolakia voitaisiin tältä osin lieventää ja sallia konsernin sisäinen vastikkeeton jakautuminen kuten sulautumisissa.

Vastikkeetonta sulautumista koskeva oikeuskäytäntö on muodostunut selvästi lain sanamuotoa laajemmaksi. Tämän vuoksi säännöstä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan oikeuskäytäntöä. Lisäksi arvioidaan, tulisiko lakiin lisätä osakeyhtiölain mahdollistama vastikkeeton jakautuminen.

¹¹ Kaikki sulautumiseen liittyvät yhtiöt kuuluivat samaan konserniin. Merkitystä ei annettu sille, että konsernin emoyhtiö omisti välillisesti sulautuvan ja välittömästi vastaanottavan yhtiön, kun sulautuvan yhtiön välitön emoyhtiö luopui osakeomistuksestaan toisen konserniyhtiön hyväksi.

¹² Penttilän (2012, s. 34–35) mukaan yritysjärjestelydirektiivin 2 artikla ja 7 artikla huomioon ottaen, sekasulautumisen on katsottava kuuluvan direktiivissä säänneltyihin sulautumisiin. Jos tällaisiin ei sovellettaisi EVL 52 a §:ää, asia tulisi ratkaista yritysjärjestelydirektiivin säännösten suoralla soveltamisella.

¹³ Penttilä, Seppo (2013): EVL:n ja OYL:n välinen jännite osakeyhtiöiden sulautumisessa – lainsäätäjän unohtama ongelma. Minne menet vero-oikeus, s. 163.

¹⁴ Näin esim. Kananoja, Visa (2023): Osakeyhtiölain yritysjärjestelysäännösten muutokset verotuksen kannalta – uusien säännösten yhteensopivuus verolainsäädännön kanssa. Verotus 5/2023, s. 621, Immonen 2024, 5.2.2 Jatkuvuuden periaate, Wahlroos 2025, s. 55, ks. myös Peni, Laura (2021): Vastikkeettomuuden edellytykset ja osakevastike sulautumisessa. Verotus 5/2021, s. 610.

3.3. Kolmikantasulautuminen ja -jakautuminen

Kolmikantasulautuminen on absorptiosulautuminen, jossa muu taho kuin vastaanottava yhtiö antaa kokonaan tai osittain sulautumisvastikkeen. Käytännössä sulautumisvastikkeen antajana on vastaanottavan yhtiön kanssa samaan konserniin kuuluva yhtiö, useimmiten todennäköisesti konsernin emoyhtiö. Mahdollista on myös se, että esimerkiksi vastaanottavan yhtiön emoyhtiö antaa osakevastikkeen ja vastaanottava yhtiö rahavastikkeen. Kolmikantasulautuminen on mielekäs sulautumistapa esimerkiksi tilanteissa, jossa vastaanottavana yhtiönä on pörssiyhtiön tytäryhtiö, ja sulautumisvastikkeen antajana olisi kyseinen pörssiyhtiö¹⁵.

Elinkeinoverolain 52 a § ei sovellu kolmikantasulautumiseen, koska säännöksen sanamuoto edellyttää, että osakevastikkeena annetaan vastaanottavan yhtiön osakkeita. Jos sulautuminen ei täytä elinkeinoverolain 52 a ja 52 b §:n edellytyksiä, sulautuvan yhtiön katsotaan verotuksessa purkautuvan¹⁶. Vaikka elinkeinoverolain sulautumista koskevat säännökset eivät sovellu, järjestelyssä on yhtiöoikeudellisesti kyse sulautumisesta.¹⁷

Kolmikantasulautumismahdollisuuden puuttuessa liiketaloudellisesti samaan lopputulokseen voidaan päästä toteuttamalla useampi peräkkäinen yritysjärjestelytoimenpide, esimerkiksi yhtiön sulautuminen emoyhtiöön, jonka jälkeen emoyhtiö siirtää saamansa liiketoiminnan liiketoimintasiirrolla tytäryhtiöön¹⁸.

Kolmikantasulautumisen mahdollistamista veroneutraaliksi on puollettu oikeuskirjallisuudessa¹⁹ ja kasvutyöryhmän raportissa. Uudistus voitaisiin toteuttaa laajentamalla elinkeinoverolain 52 a § koskemaan myös sellaisia tilanteita, joissa sulautumisvastikkeen antaa jokin muu kuin vastaanottava yhtiö²⁰. Jos kolmikantasulautuminen mahdollistetaan verotuksessa, tulisi jatkovalmistelussa määrittää vastikkeenantajan koskevat edellytykset.

Osakeyhtiölaissa ei ole erikseen säädetty kolmikantajakautumisesta, jossa jakautuva yhtiö siirtää varojaan vastaanottavaan yhtiöön ja vastikkeena annetaan kolmannen osapuolen osakkeita. Osakeyhtiölain mukaan vastaanottava yhtiö vastaa vastikkeen antamisesta toisin kuin kolmikantasulautumisessa²¹. Elinkeinoverolaki ei mahdollista kolmikantajakautumista, eikä sellaiseen siten sovelleta elinkeinoverolain 52 c §:n säännöksiä. Uudistus voitaisiin toteuttaa vastaavasti kuin sulautumisessa, esimerkiksi laajentamalla elinkeinoverolain jakautumissäännös koskemaan myös sellaisia tilanteita, joissa jakautumisvastikkeen antaa jokin muu kuin vastaanottava yhtiö. Elinkeinoverolain muutosta hankaloittaa kuitenkin se, ettei osakeyhtiölaki tunnista kolmikantajakautumista, eikä järjestelyä näin ollen voida toteuttaa yhtiöoikeudellisesti. Kolmikantajakautuminen ei tällöin olisi veroneutraali, joten kolmikantajakautumista ei tässä yhteydessä ehdoteta säädettäväksi elinkeinoverolakiin.

¹⁵ Järvenoja, Markku (2022): Yritysjärjestelyjen verotus. Digikirja Edilex, luku 5.2.3.6 kolmikantasulautuminen

¹⁶ ks. KHO 2000 T 2346, KHO 2012:23, KHO:2022:87

¹⁷ Wahlroos 2025: Kolmikantasulautuminen on verotuksessa mahdollinen Norjassa, mutta ei Ruotsissa, Tanskassa eikä Saksassa.

¹⁸ Järvenoja 2022. Ks. myös Wahlroos 2025, luku 4.2.2 Kolmikantasulautumisen ja osakevaihdon vertailua

¹⁹ mm. Penttilä, Seppo 2013: EVL:n ja OYL:n välinen jännite osakeyhtiöiden sulautumisessa – lainsäätäjän unohdettu ongelma. Minne menet vero-oikeus, Järvenoja 2022, Immonen 2024 ja Wahlroos 2025.

²⁰ Penttilän (2013, s. 167) mukaan kolmikantasulautumisen ottaminen EVL 52 a §:n soveltamisalaan ei merkitsisi poikkeamaa säännöksen nykyiseen filosofiaan, sillä säännöksen soveltaminen voitaisiin kytkeä nykyisen EVL 52 a §:n 1 kohdan mukaisesti omistuksen jatkuvuuteen. Ks. myös Järvenoja 2022

²¹ HE 109/2005 vp. s.165.

Kun osakeyhtiölain mukaisen kolmikantasulautumisen sallimista on puollettu laajasti oikeuskirjallisuudessa, ja samaan lopputulokseen päästään useammalla peräkkäisellä yritysjärjestelyllä, ehdotetaan kolmikantasulautumisen mahdollistamista verotuksessa. Kolmikantajakautumista ei ehdoteta lisättäväksi lakiin, kun osakeyhtiölakikaan ei sitä tunnista.

3.4. Yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen

Sekä elinkeinoverolaki että osakeyhtiölaki tunnistavat kokonais- ja osittaisjakautumisen. Osakeyhtiölaissa säädetään 31.1.2023 alkaen lisäksi yhtiöittämällä toteutettavasta jakautumisesta. Elinkeinovalaki tai yritysjärjestelydirektiivi eivät tunnista yhtiöittämällä toteutettavaa jakautumista. Lähtökohtaisesti yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen on verollinen järjestely. Jotta jakautuminen olisi veroneutraali, tulee sen noudattaa elinkeinoverolain säännöksiä. Verotuskäytännössä on katsottu, että yhtiöittämällä toteutettavaan jakautumiseen voidaan kuitenkin soveltaa elinkeinoverolain liiketoimintasiirtoa koskevia säännöksiä, jos niiden soveltamisedellytykset täyttyvät²². Jakautuminen on yleisseuraanto, mutta liiketoimintasiirto ei ole, mikä voi aiheuttaa ristiriidan esimerkiksi tappioiden siirtymisen osalta. Osakeyhtiölaki ja nykyinen elinkeinoverolaki mahdollistavat rahavastikkeen käytön jakautumisissa, kun taas elinkeinoverolain mukaan liiketoimintasiirroissa rahavastikkeen käyttö ei ole sallittua. Käytännössä elinkeinoverolain liiketoimintasiirtosäännösten soveltaminen rajaa yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen soveltamisalaa ja voi estää osakeyhtiölain mukaisen yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen toteuttamisen. Elinkeinovalain 52 c §:n jakautumissäännöstä voitaisiin täydentää siten, että yhtiöittämällä toteutettavaan jakautumiseen sovellettaisiin jakautumisten veroneutraaleja periaatteita. Sääntely olisi kuitenkin monelta osin verrattavissa liiketoimintasiirtoa koskeviin säännöksiin. Yhtiöittämällä toteutettavaan jakautumiseen voitaisiin soveltaa osittaisjakautumista vastaavia edellytyksiä esimerkiksi liiketoimintakokonaisuuden siirtämisestä. Osakeyhtiölain mukaan yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen tulee tehdä perustettavaan yhtiöön. Vastaava vaatimus voitaisiin säätää myös elinkeinoverolakiin.

Osakeyhtiölain mukainen yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen ehdotetaan lisättäväksi elinkeinoverolakiin.

3.5. Liiketoimintasiirron nettovarallisuusrajoituksesta luopuminen

Liiketoimintasiirroissa vastikeosakkeiden hankintamenoksi verotuksessa muodostuu siirrettyjen varojen verotuksessa vähentämättä oleva määrä vähennettynä siirtyneiden velkojen ja varausten määrällä. Oikeuskäytännössä on katsottu, että liiketoimintasiirtosäännöksen soveltaminen edellyttää, että varojen arvo verotuksessa on vähintään velkojen ja varausten suuruinen, sillä osakkeiden hankintameno ei voi verotuksessa olla negatiivinen (KHO 2001:3). Yhtiöoikeuden säännösten mukaan nettoapportti on mahdollinen silloin, kun varat käyvin arvoin laskettuna ylittävät velkojen määrän, vaikka varojen arvo kirjanpidossa tai verotuksessa olisi velkoja alempi. Elinkeinovalain 52 d §:n soveltuminen arvioidaan kuitenkin varojen ja velkojen verotuksellisten arvojen perusteella.

²² Verohallinnon syventävä ohje VH/3512/00.01.00/2023, Yritysjärjestelyt ja verotus -jakautuminen

Oikeuskirjallisuudessa liiketoimintasiirron nettovarallisuusrajoitusta ja KHO:n edellä mainittua päätöstä on kritisoitu pitkään. Päätöstä on pidetty mm. yritysjärjestelydirektiivin vastaisena sen asettaessa lisäedellytyksiä veroneutraalille järjestelylle. Nettovarallisuusrajoituksen katsotaan lisäksi rajaavan tarpeettomasti säännöksen ulkopuolelle järjestelyjä, joissa liiketoimintakokonaisuuden verotuksen nettoarvo on negatiivinen, vaikka siirtyvän liiketoimintakokonaisuuden käypä arvo olisi huomattavasti tätä suurempi. Vaatimus nähdään ongelmallisena etenkin kasvuyritysten yritysrakenteiden muokkaamisen osalta sillä T&K-menot kirjataan usein vuosikuluiksi eikä niitä aktivoida.

Oikeuskirjallisuudessa on esitetty erilaisia vaihtoehtoja, jolla negatiiviseen nettoapportiin liittyvä ongelma voitaisiin ratkaista. Vastikeosakkeet voitaisiin negatiivisen nettoaportin tilanteessa arvostaa esimerkiksi nolnaan. Tällöin negatiivisuus voitaisiin vaihtoehtoisesti kirjata esimerkiksi tappioksi tuloslaskelmalle tai veronalaiseksi osakkeita mahdollisesti myöhemmin luovutettaessa. Vaihtoehtoisesti voitaisiin säätää, että vastikeosakkeet arvostetaan verotuksessa negatiiviseen arvoonsa.

Tulkintakäytännön ongelmallisuus sekä oikeustilan epävarmuus huomioiden ongelma olisi syytä poistaa liiketoimintasiirtoa koskevaa säännöstä muuttamalla. Lainvalmistelun yhteydessä olisi tällöin tarkoin arvioitava eri arvostusvaihtoehtojen vaikutuksia sekä huolehdittava yritysjärjestelydirektiivin perusajatus-ten ja jatkuvuusperiaatteen noudattamisesta.

Oikeuskirjallisuudessa on laajasti kritisoitu oikeuskäytännössä syntynyttä nettovarallisuusrajoitusta. Sen on esitetty estävän muun muassa kasvuyritysten liiketoimintasiirtoja. Liiketoimintasiirtoa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siirrossa hyväksytään myös negatiivinen nettoaportti.

3.6. Tappioiden siirtyminen sulautumisessa ja jakautumisessa

Yhteisöt voivat tuloverolain (1535/1992) 117 §:n nojalla vähentää vahvistetut tappionsa seuraavien verovuosien tuloistaan. Elinkeinotoiminnan verovuoden tappio vähennetään elinkeinotoiminnan tuloksesta seuraavan 10 verovuoden aikana (TVL 119 §²³). Tappioiden vähentämisen enimmäisajan pidentämistä koskeva lainsäädäntöhanke, jossa tappioiden käyttöaikaa esitetään pidennettäväksi 25 vuoteen verovuonna 2026 syntyvistä tappioista alkaen²⁴, on käynnissä. Tuloverolain 123 §:n 2 momentin mukaan sulautumisessa ja jakautumisessa tappiot siirtyvät vastaanottavalle yhteisölle, mikäli vastaanottava yhteisö ja/tai sen osakkaat yhdessä ovat omistaneet yli puolet sulautuvan tai jakautuvan yhteisön osakkeista tai osuuksista tappiovuoden alusta lukien. Oikeuskirjallisuudessa on esitetty, että tuloverolain tappioiden siirtymistä koskevat edellytykset haittaavat tai jopa estävät direktiivin vastaisesti yritysjärjestelyjen toteuttamista²⁵.

Tuloverolain 123 §:n 2 momentin sanamuoto ei ota huomioon välillistä omistusta, minkä vuoksi säännös soveltuu huonosti konsernitalanteisiin, kun vastaanottavan yhtiön omistaman yhtiön tai vastaanottavan

²³ TVL 120 §:ssä säädetään muun kuin elinkeinoverolaissa tarkoitetun yhteisön ja maatalouden tappion vähentämisoikeudesta.

²⁴ <https://vm.fi/hankesivu?tunnus=VM083:00/2025>

²⁵ Nuotio, Vesa-Pekka (2012): Tappiontasaus tuloverotuksessa, luku 7.3.1 Sääntelyn kohteena olevat yhteisöt, Talentum (ks. alaviite 910), ks. Andersson-Penttilä (2025): Elinkeinoverolain kommentaari. Digikirja, Alma Insight, luku Tappiontasaus TVL 123 §, ja Elinkeinoelämän keskusliiton ehdotukset kansallisen sääntely-ympäristön parantamiseksi 12/2025 ([Suomi-ehdotukset final 19122025-11.pdf](#)).

yhtiön osakkaiden omistamien yhtiöiden omistuksia ei oteta huomioon omistusedellytystä laskettaessa. Omistusedellytys ei täyty myöskään silloin, kun sulautuvalla ja vastaanottavalla yhtiöllä on eri emoyhtiöt, vaikka viimeksi mainituilla olisikin yhteinen emoyhtiö²⁶.

Oikeuskäytännön²⁷ mukaan TVL 123 §:n 2 momentin omistusedellytyksen täyttymistä arvioitaessa huomioon on otettava myös vastaanottavan yhtiön ja sen osakkaan välillinen omistus sulautuvassa yhtiössä. KHO on päätöksessään 2019:51 katsonut, että omistusta koskeva edellytys täyttyi, kun vastaanottavalla yhtiöllä sulautumishetkellä olleen osakkaan aiempi omistus otettiin huomioon. Vastaanottavan yhtiön osakas oli aiemmin omistanut sulautuvan yhtiön välittömästi ja myöhemmin välillisesti. KHO otti huomioon konsernisuhteet ja viittasi myös direktiiviin. Välillistä omistusta koskevaa edellytystä sulautumisessa on arvioitu myös KHO:n ennakkopäätöksessä 2021:104, jossa KHO katsoi, ettei TVL 123 §:n 2 momenttia ollut tulkittava säännöksen sanamuotoa laajemmin niin, että lukuun voitaisiin ottaa vastaanottavan yhteisön osakkaana olevan yhtiön osakkeenomistajien välilliset omistukset sulautuvassa tappiollisessa yhtiössä. Tällöin lukuun otettava osakaskunta laajenisi KHO:n mukaan olennaisesti. Oikeuskirjallisuuden mukaan lukuun voitaisiin ottaa vastaanottavan yhteisön osakkaana olevan yhteisön osakkeenomistajien osuudet tietyin edellytyksin²⁸, mutta tällaisen edellytyksen asettaminen vaatisi lain säännöksen täydentämistä tai uutta säännöstä, joka on lainsäätäjän tehtävä²⁹.

Sulautumisessa ja jakautumisessa vastaanottavan yhtiön omien tappioiden vähentämisessä sovelletaan yleisiä yhteisön omistajanvaihdosta koskevia säännöksiä. Jos sulautumisvastikkeena annettujen osakkeiden vuoksi yli puolet vastaanottavan yhtiön omistuksesta vaihtuu, yhtiö menettää oikeuden vahvistettujen tappioiden vähentämiseen, ellei sille myönnetä tuloverolain 122 §:n 3 momentissa tarkoitettua poikkeuslupaa.

Vastavirtasulautumisissa, jossa emoyhtiö on omistanut kaikki tytäryhtiön osakkeet, tuloverolain 123.2 §:n edellytykset eivät täyty. Jos tytäryhtiössä on sen sijaan muitakin osakkaita, sulautuvan emoyhtiön tappiot voivat siirtyä tytäryhtiölle, jos tytäryhtiö ja sen muut osakkaat (kuin emoyhtiö) ovat omistaneet yli puolet emoyhtiön osakkeista tappiovuoden alusta lukien³⁰. Tämän lisäksi vastavirtasulautumisessa vastaanottava yhtiö voi menettää omistajanvaihdoksen vuoksi myös omat tappionsa³¹. Vastaanottava yhtiö voi kuitenkin hakea poikkeuslupaa tappioiden vähentämiseen.

Tappiontasausta koskevat säännökset eivät oikeuskirjallisuuden mukaan ole neutraaleja. Säännösten sanamuoto sopii huonosti konsernitalanteisiin. Oikeuskirjallisuudessa on myös esitetty, että tappiot voisivat siirtyä sulautumisessa ja jakautumisessa liiketoiminnan mukana, jolloin sääntely helpottuisi merkittävästi, kun verovelvollisen ei tarvitsisi enää selvittää ja seurata omistussuhteita tappiovuosien alusta lu-

²⁶ Andersson – Penttilä 2025, Tappiontasaust TVL 123 §

²⁷ KHO 2019:51 ja KHO 2021:104

²⁸ Nuotio, Vesa-Pekka (2024): Tappion sulautumisessa siirtymisen edellytykset ja välillinen omistus. Verotus 3/2024. ”Tällainen edellytys voisi olla esimerkiksi sellainen, että vastaanottavan yhteisön osakkaana olevan yhteisön emoyhtiön on tullut omistaa tappiovuoden alusta lukien yli puolet vastaanottavan yhteisön osakkaana olevan yhteisön osakkeista”.

²⁹ Nuotio, 2024. ks. myös Nuotio (2020): Uutta oikeuskäytäntöä tappiontasauksesta yleisseuraantotilanteissa. Verotus 3/2020.

³⁰ Andersson – Penttilä 2025, Tappiontasaust TVL 123 §

³¹ ks. KHO 8.6.2004 taltio 1364, vastaanottavassa yhtiössä tapahtui TVL 122 §:n 1 momentissa tarkoitettu omistajanvaihdos

kien. Omistusosuutta koskevasta edellytyksestä luopuminen olisi merkittävä uudistus, mikä vaatisi lisäselvitystä ja vaikutusten arviointia jatkovalmistelussa. Toinen vaihtoehto olisi laajentaa välillisen omistuksen määritelmää huomioimaan paremmin konsernisuhteet esimerkiksi tilanteessa, jossa tappiollinen sulautuva yhtiö on ollut konsernin omistuksessa tappiovuoden alusta lukien.

Tappioiden siirtymistä koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että välillisiä omistussuhteita koskevaa vaatimusta lievennetään vastaamaan oikeuskäytäntöä tai vaihtoehtoisesti ehdotetaan, että säännöstä muutettaisiin siten, että tappiot siirtyisivät sulautumisessa ja jakautumisessa sen liiketoiminnan mukana, josta tappiot ovat aikanaan syntyneet.

3.7. Varainsiirtovero

Kasvutyöryhmän raportin mukaan Suomen yhtiöoikeudellisten säännösten mukaan toteutettavissa olevat sulautumis- ja jakautumisyritysjärjestelyt tulee voida käsitellä tulovero- ja varainsiirtoveroneutraaleina järjestelyn osapuolina olevissa yhtiöissä. Verovapaus kaikissa yhtiölainsäädännön sallimissa tapauksissa saattaisi kuitenkin johtaa siihen, että kauppvoja pyritäisiin toteuttamaan esimerkiksi jakautumismenettelyn avulla. Verovapautta ei siis ole perusteltua myöntää esimerkiksi selvästi kaupanluonteisissa järjestelyissä, vaikka ne olisi toteutettu yhtiöoikeudellisen lainsäädännön mukaan³².

Yritysjärjestelyjen varainsiirtoverovapaus voitaisiin sitoa myös elinkeinoverolain yritysjärjestelysäännösten edellytysten täyttymiseen, jolloin elinkeinoverolain mukaisissa yleisseuraantoluonteisissa järjestelyissä ei suoritettaisi varainsiirtoveroa. Tämä voisi koskea muiden edellytysten lisäksi myös annettavia vastikeosakkeita, jolloin esimerkiksi sulautumisvastikkeena voitaisiin antaa myös sulautumisessa siirtyviä sulautuvan yhtiön omistamia vastaanottavan yhtiön osakkeita. Tällä hetkellä maksettaessa vastike muulla tavoin kuin uusilla osakkeilla tai osakeannilla yhtiön haltuun tulleilla omilla osakkeilla, kyse on luovutuksesta, josta osakkeenomistajan on suoritettava varainsiirtovero. Varainsiirtoverolain vastikeosakkeita koskevat säännökset eivät sovellu osakkeenomistajan verotukseen myöskään kolmikantasulautumisessa tai -jakautumisessa, kun vastike saadaan muulta kuin vastaanottavalta yhtiöltä. Varainsiirtoverolakiin tulisi tämän vuoksi tarvittaessa tehdä vastaavat muutokset.

Varainsiirtoverolakia ehdotetaan muutettavaksi tarpeellisin osin siten, että veroneutraalit yritysjärjestelyt olisivat pääosin varainsiirtoverosta vapautettuja.

4. Vaikutukset

Verohallinnolta saadun arvion mukaan vuonna 2023 sulautumisia on toteutettu noin 940 kpl (vuonna 2024 noin 900 kpl) ja jakautumisia on toteutettu noin 710 kpl (vuonna 2024 noin 640 kpl). Rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia on kyseisinä vuosina ollut vuositasolla noin 10–20 kpl. Osakevaihtoja on arvion mukaan toteutettu vuonna 2023 noin 470 kpl (vuonna 2024 noin 630 kpl) ja liiketoimintasiirtoja noin 100 kpl vuosittain. Ehdotettujen muutosten myötä yritysjärjestelyjen määrän arvioidaan kasvavan jo lyhyellä aikavälillä, vaikka kehitykseen vaikuttavat edelleen myös talous- ja rahoitusympäristön olosuhteet. Lisääntyneet

³² VaVM 42/2006 vp.

mahdollisuudet veroneutraaleihin yritysjärjestelyihin ja joustavampi sääntely mahdollistaisivat yrityksille tehokkaamman konsernirakenteen toteuttamisen, jolla voi olla investointeja edistävä ja yritysten tuottavuutta parantava vaikutus. Taloudellisista vaikutuksista ei voida kuitenkaan esittää täsmällisiä arvioita.

Lyhyellä aikavälillä verotuotot voivat laskea, kun mahdolliset luovutusvoiton lykkääntymisen tilanteet lisääntyvät. Toisaalta rahavastikkeen käytön lisääntyminen aikaistaisi verotuksen ajankohtaa ja näin ollen aikaistaisi mahdollisten luovutusvoittoverojen kertymistä. Muutoksella voisi siis olla verotuottoja pienentäviä ja kasvattavia vaikutuksia. Pitkällä aikavälillä yritysten rakennejärjestelyjen tehostuessa yritysten kannattavuus sekä kilpailukyky paranisivat ja verotuottojen määrä kasvaisi.

5. Lopuksi

Hallituksen puoliväliriihen kasvutoimiin sisältyy kirjaus yritysjärjestelysäännösten muutostarpeiden selvittämisestä ja muuttamisesta. Muutoksilla tavoitellaan Kasvutyöryhmän esittämiä toimia talouskasvun vauhdittamiseksi ja yritystoiminnan uudistamiseksi. Samassa yhteydessä yritysjärjestelysäännösten muutostarpeita on arvioitu laajemminkin muun muassa oikeuskäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa havaittujen haasteiden korjaamiseksi. Muutostarpeista on keskusteltu myös Verohallinnon ja oikeusoppineiden kanssa.

Kasvutyöryhmän raportin ehdotusten pohjalta on arvioitu maantieteellisen soveltamisalan laajentamista kolmansiin valtioihin, vastiketta koskevia edellytyksiä, kolmikantasulautumisen ja liiketoimintasiirrossa negatiivisen nettoapportin mahdollistamista sekä keskinäisen yhtiön jakautumisessa vastikeosakkeiden allokaatiota, ja veroneutraalien yritysjärjestelyiden vapauttamista varainsiirtoverovelvoitteista. Kasvutyöryhmän raportissa ehdotetut muutokset ovat pääosin kannatettavia, ja niillä helpotetaan veroneutraalien yritysjärjestelyiden toteuttamista, myös tietyt osakeyhtiölain mahdollistamat järjestelyt huomioiden (mm. kolmikantasulautuminen). Säännösten soveltamisalan laajentamista kolmansissa valtioissa sijaitseviin yhtiöihin ei kuitenkaan ehdoteta muutettavaksi, sillä myöskään osakeyhtiölaki ei tällaisia järjestelyjä tunnista, eivätkä veroneutraalit yritysjärjestelyt kolmansissa valtioissa sijaitsevien yhtiöiden kanssa ole Ruotsissakaan lainsäädännön nojalla mahdollisia. Raportissa erityisesti mainittu osakevaihto kolmansiin valtioihin on mahdollistettu hiljattain lainmuutoksella. Jatkovalmistelussa voisi kuitenkin arvioida, tulisiko ETA-alueen ulkopuolella sijaitsevien yhtiöiden välinen, paikallisen yhtiö- ja verolainsäädännön mukainen jatkuvuusperiaatetta noudattava, yritysjärjestely säätää osakkeenomistajan verotuksessa veroneutraaliksi.

Kasvutyöryhmän raportin ehdotusten lisäksi on arvioitu muun muassa vastikkeettoman tytär- ja sisaryhtiösulautumista koskevan säännöksen nykytilaa suhteessa oikeuskäytäntöön sekä vastikkeettoman jakautumisen mahdollistamista. Kun oikeuskäytännössä vastikkeettomia sulautumisia on hyväksytty merkittävästi säännöksen sanamuotoa laajemmin, säännöstä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan oikeuskäytäntöä. Lisäksi jakautumista koskevaan säännökseen ehdotetaan lisättäväksi yhtiöittämillä toteutettava jakautuminen, ja jatkovalmistelussa ehdotetaan arvioitavaksi vastikkeettoman jakautumisen tarvetta. Samassa yhteydessä on lisäksi arvioitu tappioiden siirtymistä sulautumisessa ja jakautumisessa koskevan säännöksen nykytilaa suhteessa oikeuskäytäntöön. Säännöksen sanamuoto ei riittävässä määrin huomioi esimerkiksi konsernin omistusta, minkä vuoksi tappioiden siirtyminen saattaa joissain konsernin sisäisissä järjestelyissä estyä. Säännöstä ehdotetaan tältä osin muutettavan tai vaihtoehtoisesti jatkovalmistelussa tulisi arvioida, voiko säännöstä muuttaa siten, että tappiot siirtyisivät sulautumisessa ja jakautumisessa siirtyvän liiketoiminnan mukana, eikä omistussuhteita tappiovuoden alusta lukien tarvitsi enää seurata ja jäljittää.

Yritysjärjestelysäännösten muutoksilla tavoitellaan veroneutraalien yritysjärjestelymahdollisuuksien lisäämistä ja säännösten joustavoittamista, millä arvioidaan olevan myönteinen vaikutus yritystoiminnan uudistumismahdollisuuksiin. Lisäksi muutoksilla on tarkoitus selkeyttää oikeustilaa siltä osin, kun säännöksiä on sovellettu merkittävästi sanamuotoa laajemmin, ja siten parantaa oikeusvarmuutta sekä tehdä vanhentuneeseen sääntelyyn teknisiä korjauksia.